

Pla Integral de la **Part Baixa**

Grup Impulsor

**Sessió 1:
Dinàmica social, comunitat i cultura**

31 de gener de 2023

Índex

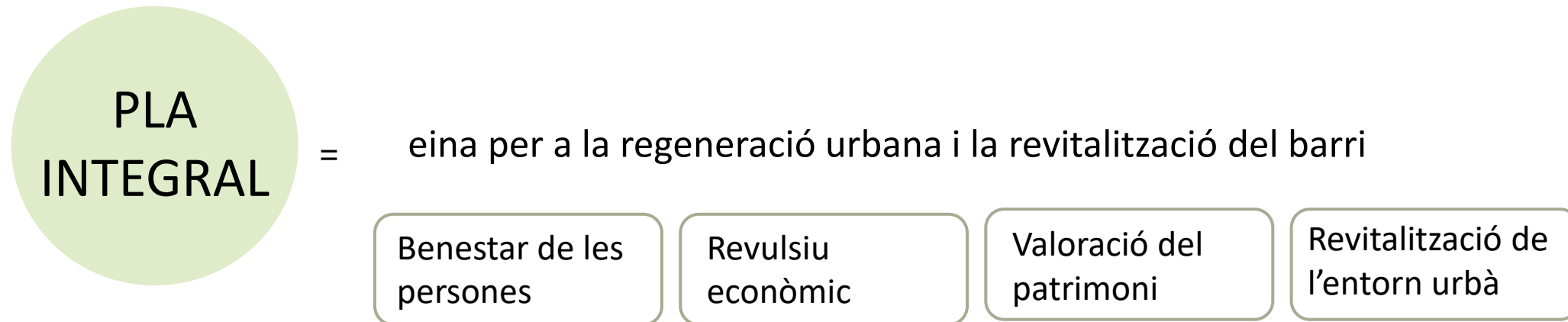
Introducció	Presentació
	Pla de treball
	Continguts del PIPB
	Governança
	Estratègia de participació ciutadana
El barri de la Part Baixa	Àmbit d'estudi
	Història del barri
	Població del barri
Anàlisi	L'urbanisme
	L'espai públic
	La mobilitat
	El comerç i activitat econòmica
	La participació
	La cultura
Síntesi de la diagnosi	DAFO

Índex

Introducció	Presentació
	Pla de treball
	Continguts del PIPB
	Governança
	Estratègia de participació ciutadana
El barri de la Part Baixa	Àmbit d'estudi
	Història del barri
	Població del barri
Anàlisi	L'urbanisme
	L'espai públic
	La mobilitat
	El comerç i activitat econòmica
	La participació
	La cultura
Síntesi de la diagnosi	DAFO

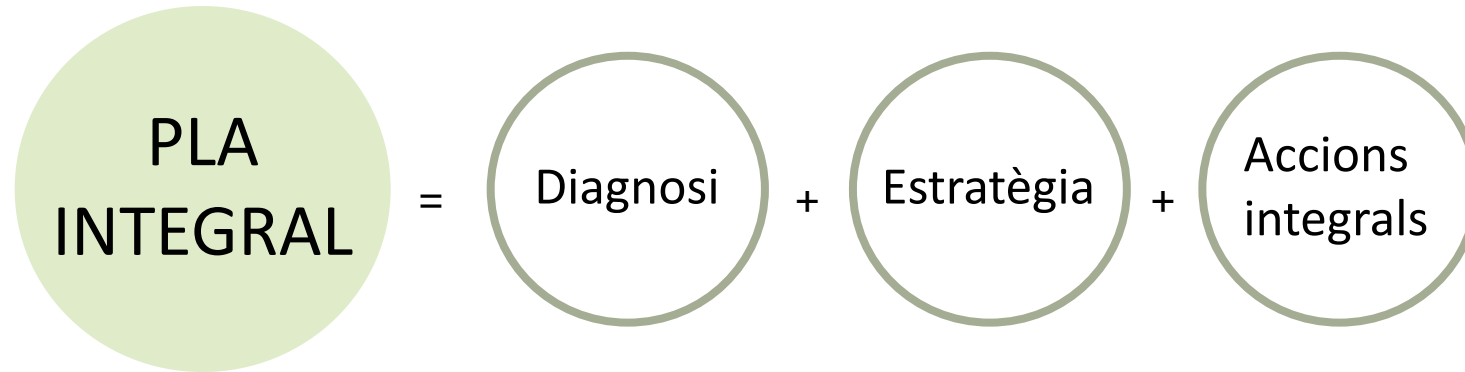
Presentació

El Pla Integral de la Part Baixa

Presentació

El Pla Integral de la Part Baixa

Presentació

El Pla Integral de la Part Baixa

Límits de l'àmbit

Nord >> Teatre Romà i Palau de Congressos

Oest >> carrers Jaume I i Pere Martell

Sud >> port

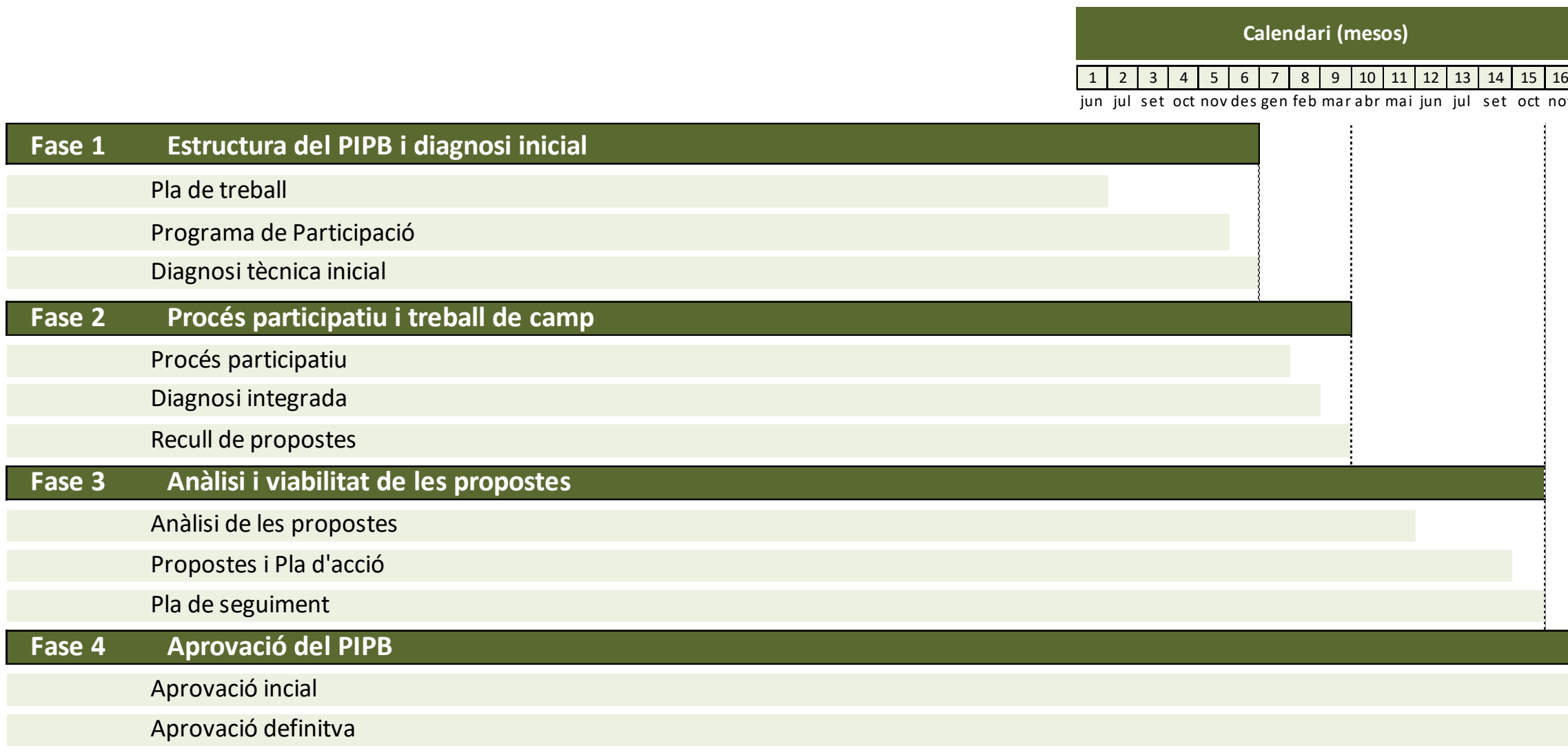
Est >> estació i vies del tren

Font:

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Pla de treball

Metodologia i contingut del document

Diagnosi participada

Indicadors

- Urbanisme
- Espai públic
- Mobilitat
- Comerç i activitat econòmica
- Participació
- Cultura

Serveis tècnics

- Planejament
- Habitatge
- Serveis socials
- Participació
- Comunicació
- Promoció econòmica
- Comerç
- Sanejament

Grup impulsor

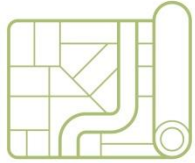
- Enquesta ciutadana en línia
- Dinamització itinerant

Observació i anàlisi de l'entorn urbà

Construcció de cartografia amb geolocalització

Continguts del PIPB

Urbanisme

- Planejament
- Teixit urbà
- Qualitat habitacional
- Eficiència energètica
- Parc d'habitatges

Espai públic

- Dotació de l'espai públic
- Biodiversitat
- Equipaments i dotacions
- Confort ambiental
- Riscos

Mobilitat

- Transport públic i bicicleta
- Mobilitat a peu
- Vehicle privat

Comerç i activitat econòmica

- Activitat productiva
- Comerç d'alimentació
- Sector de la restauració
- Allotjaments turístics

Participació

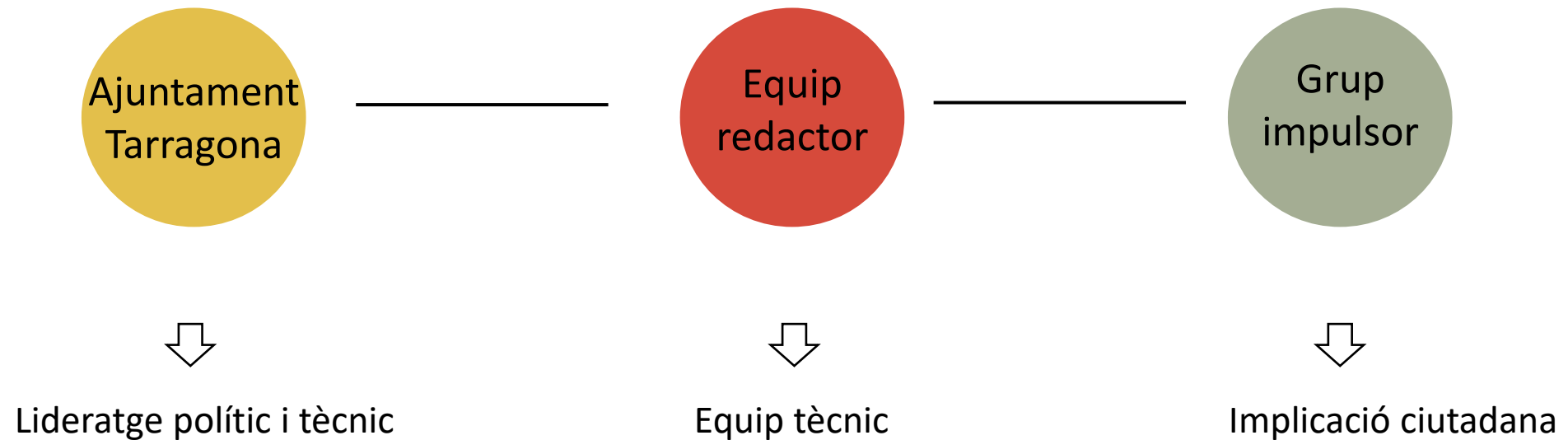
- Teixit associatiu
- Resultats enquesta

Cultura

- Patrimoni
- Cultura

Governança

territorisxlm & **BCQ**
arquitectura barcelona

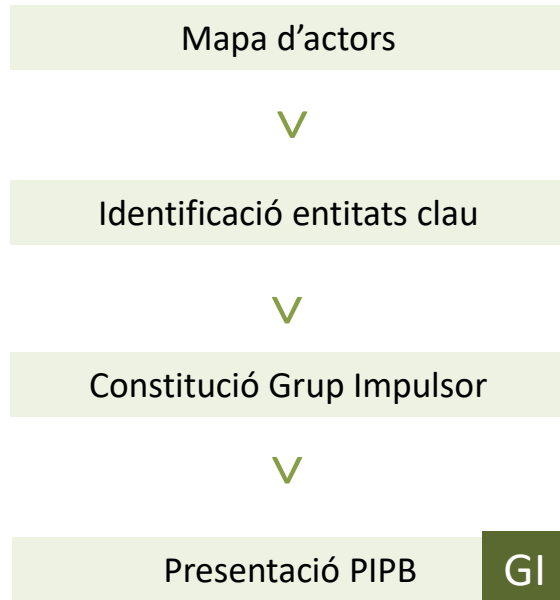
Amb la col·laboració de:

J3BTRES economy & research
edas espai d'anàlisi social

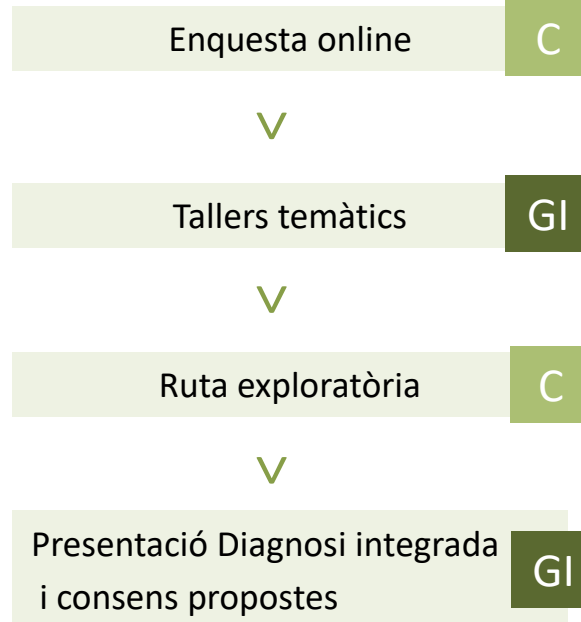
Estratègia de participació ciutadana

Fases

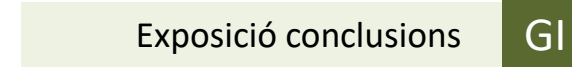
Fase 1 - Diagnosi

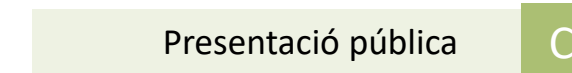
Fase 2 – Procés participatiu

Fase 3 – Viabilitat propostes

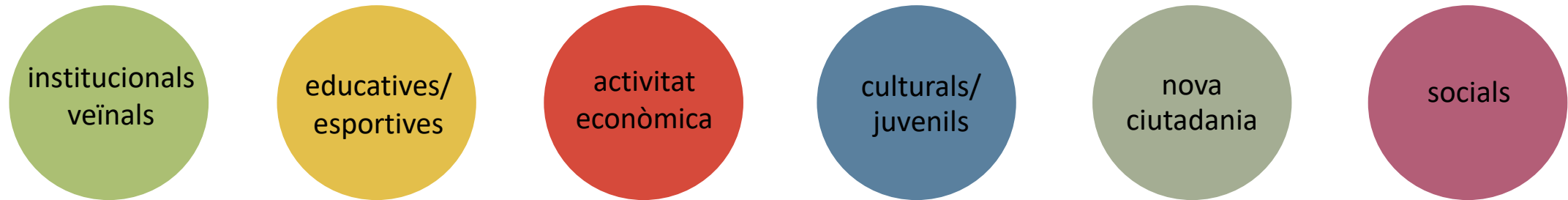

Fase 4 – Aprovació PIPB

Estratègia de participació ciutadana

El Grup Impulsor

Incorporar les necessitats i percepcions

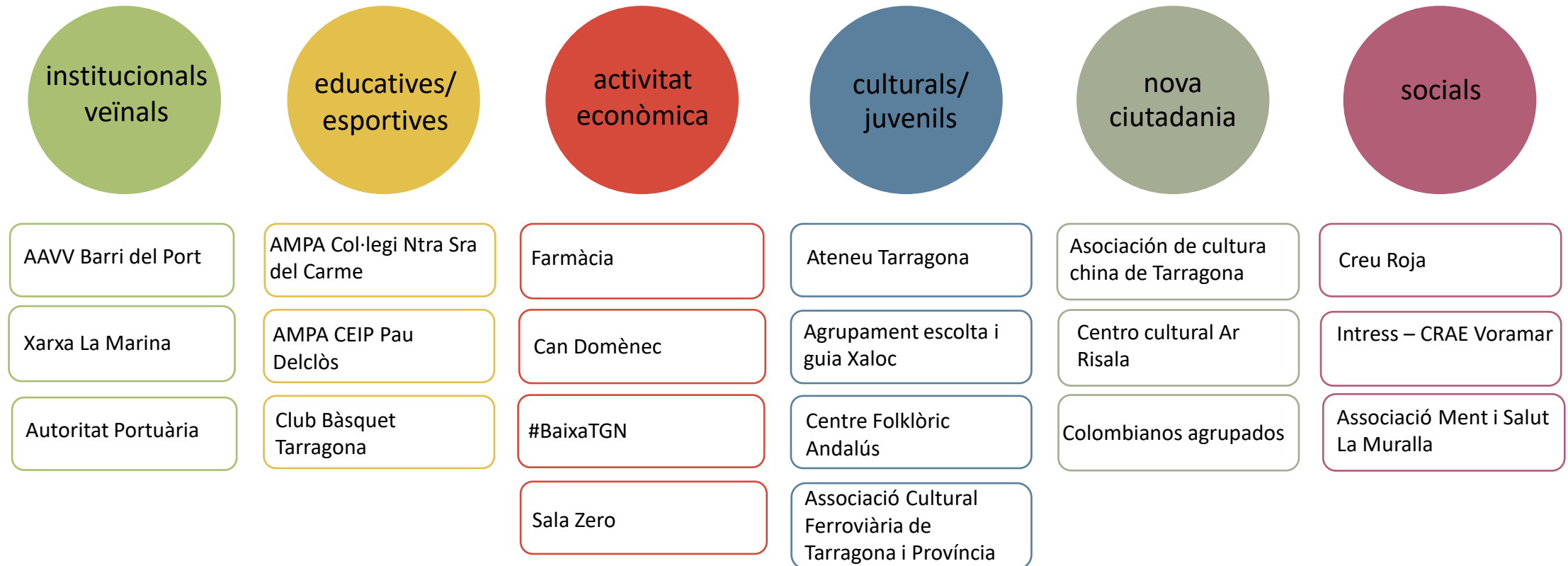
Validar les directrius

Identificar prioritats

Consensuar propostes

Estratègia de participació ciutadana

El Grup Impulsor

Estratègia de participació ciutadana

Web municipal del projecte

<https://www.tarragona.cat/pla-integral-de-la-part-baixa/>

tgn

Què necessites?

Esteu aquí: Inici » Pla Integral de la Part Baixa

Pla Integral de la Part Baixa

PLA INTEGRAL DE LA PART BAIXA

Per un barri ple de vida, dinamisme, comerç i cultura.

L'Ajuntament de Tarragona està impulsant el Pla Integral de la Part Baixa de Tarragona (PIPB). Es tracta d'una eina per a la **regeneració urbana i la revitalització del barri**. El Pla servirà per portar a terme un canvi integral i profund en la Part Baixa en favor del benestar de les persones que hi viuen i com a **revulsiu social i econòmic** del centre de la ciutat. El PIPB ha de posar en valor els elements d'identitat que distingeixen i fan únic el barri, així com reivindicar els elements del **patrimoni històric** situats a la Part Baixa. S'ocuparà dels següents àmbits temàtics: urbanisme, espai públic, mobilitat, comerç i activitat econòmica, participació ciutadana i cultura.

Índex

Introducció	Presentació
	Pla de treball
	Continguts del PIPB
	Governança
	Estratègia de participació ciutadana
El barri de la Part Baixa	Àmbit d'estudi
	Història del barri
	Població del barri
Anàlisi	L'urbanisme
	L'espai públic
	La mobilitat
	El comerç i activitat econòmica
	La participació
	La cultura
Síntesi de la diagnosi	DAFO

Àmbit d'estudi

La Part Baixa

Ortoimatge

L'àmbit del Pla Integral de la Part Baixa de Tarragona queda definit per:

- Nord** El canvi de cota respecte al centre de la ciutat (perceptible en el Palau Firal i de Congressos, el Teatre Romà i els Jardins Vapor)
- Oest** Carrers Jaume Primer i Pere Martell
- Sud** Vies del tren i Port de Tarragona
- Est** Estació i vies del tren

Font:

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Població del barri

Estructura d'edats

Estructura d'edats / igualat

2015-2021

Augment progressiu mitjà de 102 persones/any

Cal ressaltar que entre **2018-2020**, la població va augmentar un **6,2%**

2021: **Alentiment** de la tendència a l'alça (38 persones/any)

Variació anual (2020-2021) 0,5%

Variació interanual (2015-2021) 8,7%

El 2021, a la **Part Baixa** hi ha un total de **7.645 habitants**, dels quals el **51,1%** són **dones** i els homes el 48,9%

Piràmide d'edats

Població **lleugerament més envellida** que a escala municipal

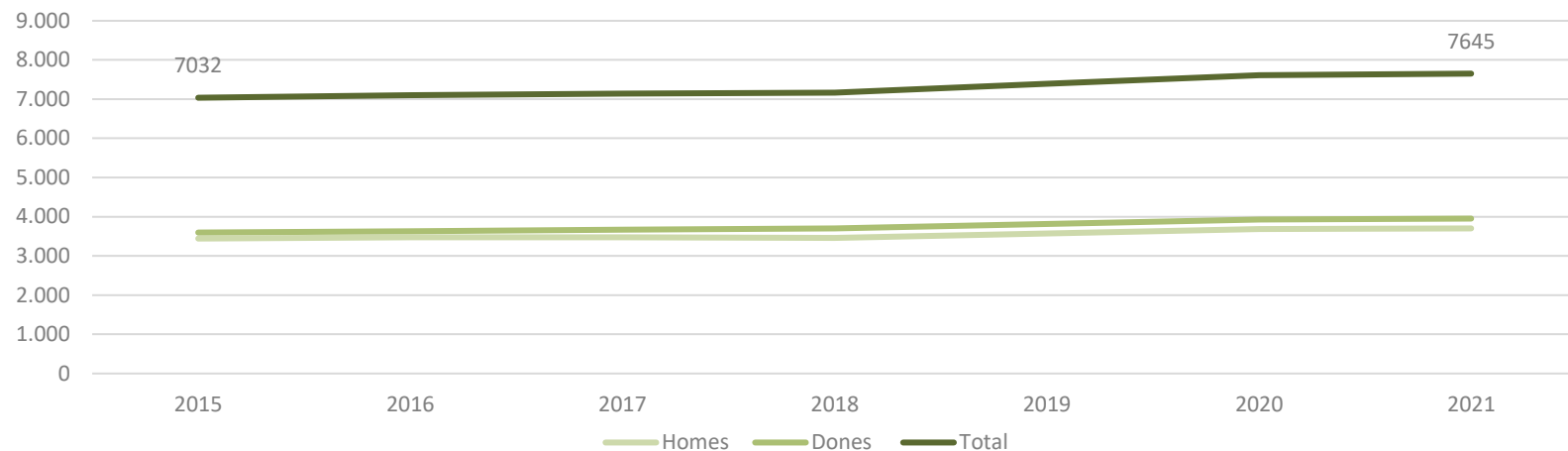
% de població entre 0-20 anys molt inferior a Tarragona

Predominen els grups d'entre 40-50 anys (17,4% de la pob.)

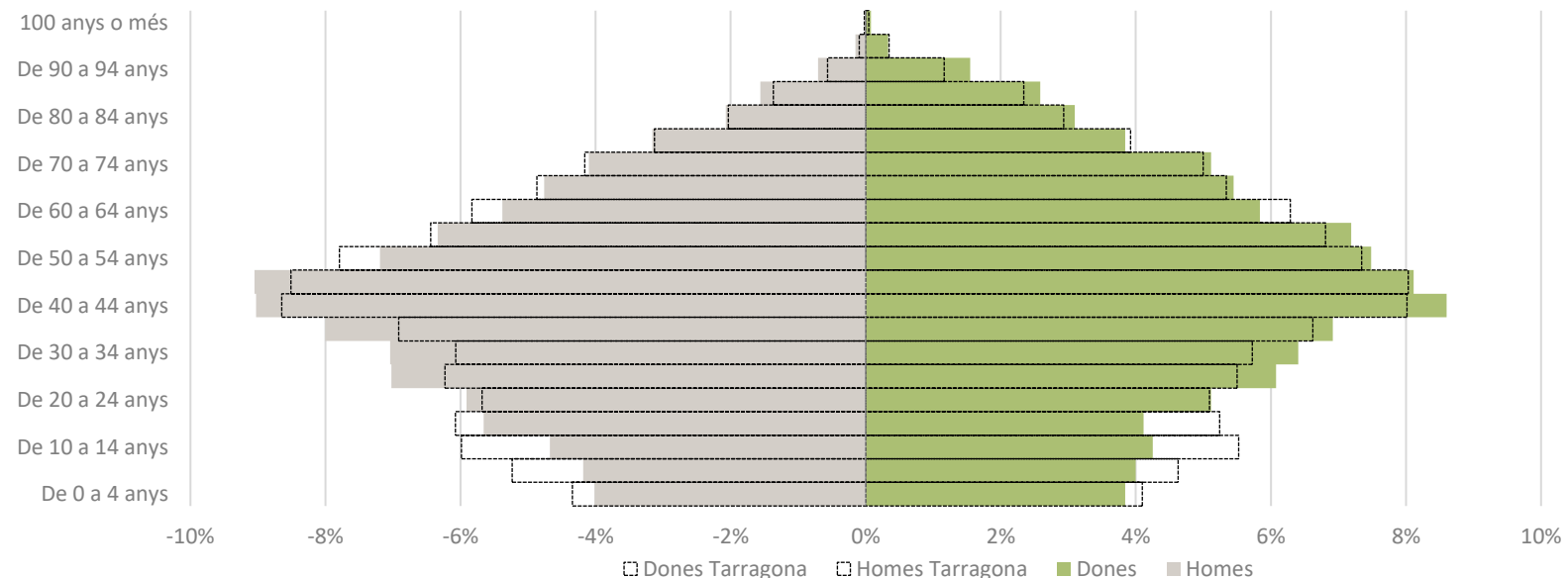
Això suposa que en els **pròxims 15-25 anys es jubilarà quasi el 20% de la població**

La població **+65 anys** és **similar** al municipi, només les dones del barri es troben lleugerament per sobre de la mitjana

Evolució de la població de la Part Baixa
Font: elaboració pròpia a partir de la selecció de SC de l'IDESCAT (2015-2021)

Piràmide d'edats de la Part baixa i el municipi
Font: elaboració pròpia a partir de la selecció de SC de l'IDESCAT (2015-2021)

Població del barri

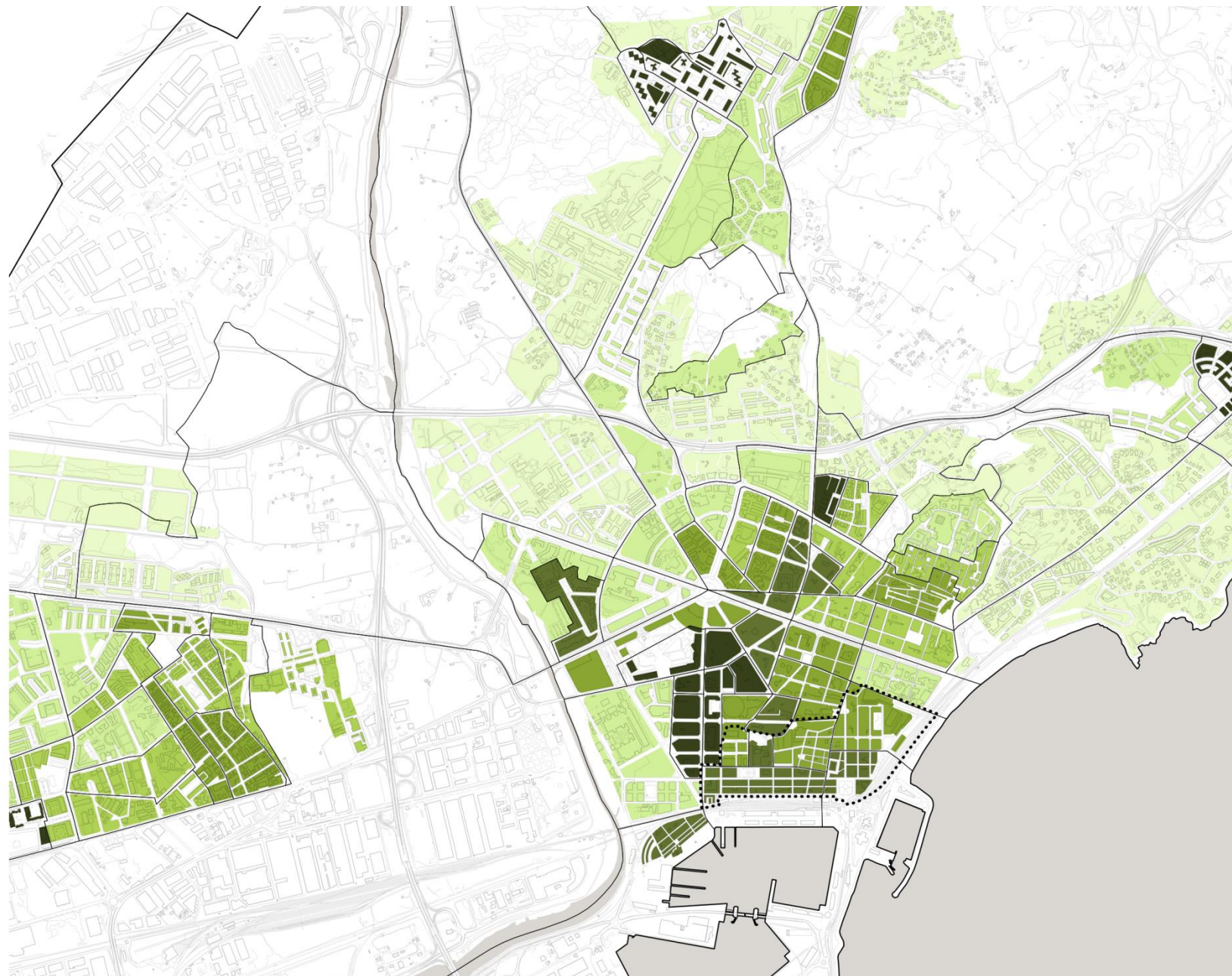
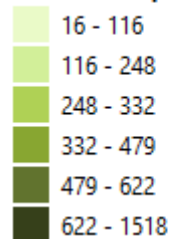
Estructura d'edats

Densitat de població

La Part Baixa té una densitat poblacional **similar a l'Eixample** i lleugerament **per sota de l'Eixample Sud**

Densitat de població (hab./ha de sòl ocupat)

Elaboració pròpia a partir de:
Institut d'Estadística de Catalunya

Població del barri

Estructura d'edats

Índex d'envelliment

A la Part baixa la població **+65 anys té més pes respecte la pob. menor de 15 anys**

Té un **índex d'envelliment** elevat no per l'alt % de gent gran si no per la **manca de població infantil**

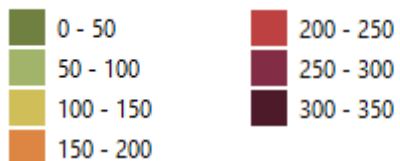
L'**índex de sobreenvelliment també és superior** en comparació al municipal, però no hi ha tant diferència com en el de envelliment

Actualment, la **població en edat d'emancipació (25-34 anys)** a la Part Baixa és **superior a la mitjana municipal**

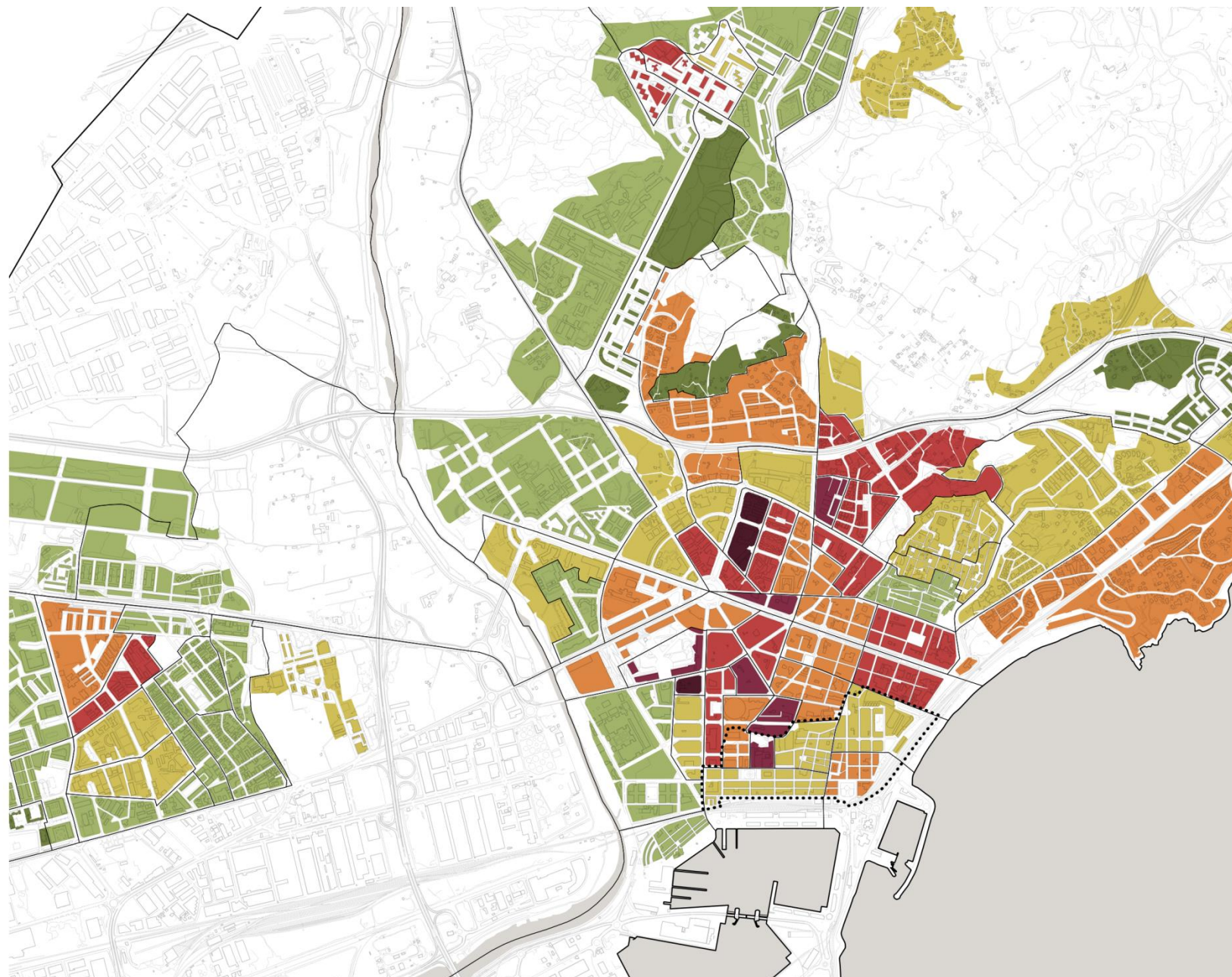
Tanmateix, l'**emancipació futura (15-24 anys)** es **preveu per sota** de la mitjana de Tarragona, **degut al baix % de gent jove al barri**

	Part Baixa	Tarragona
Índex envelliment	155,6%	125,8%
Índex sobreenvelliment	18,2%	16,0%
Població en edat d'emancipació	13,2%	11,8%
Emancipació futura	10,3%	11,0%

Índex d'envelliment

Elaboració pròpia a partir de:
Institut d'Estadística de Catalunya

Població del barri

Dependència

Dades d'exclusió social

Al recompte de **persones sense llar** (2019) el **60%** es van localitzar a la **Part baixa**

El **nombre d'ajuts** del fons social de **EMATSA** a la Part Baixa s'ha mantingut estable menys:

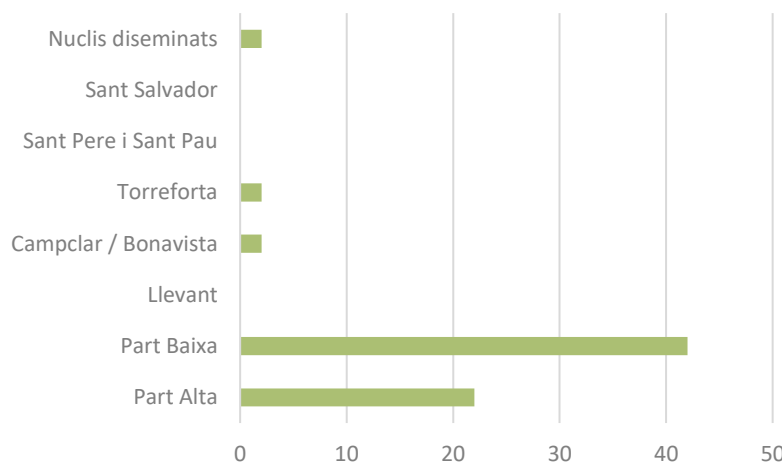
2017: quasi triplicar el nombre d'ajuts

2018: tot i disminuir, eren pràcticament el doble que al 2016

** EMATSA és l'empresa municipal d'aigua de Tarragona

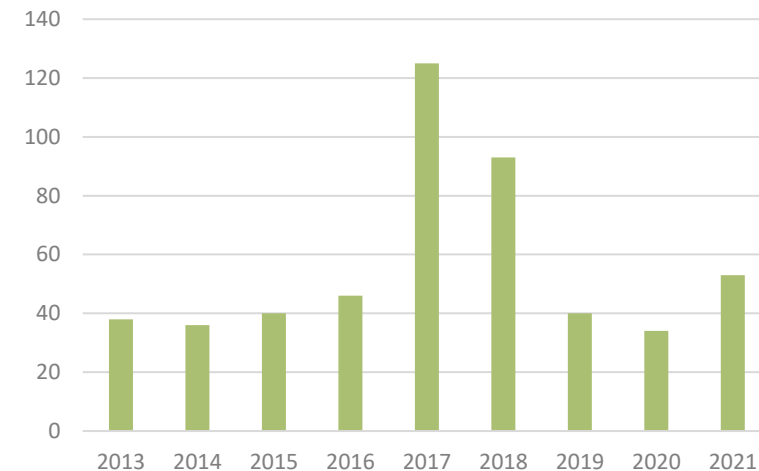
Ubicació geogràfica de les persones sense llar trobades al recompte de 2019

Font: Pla Local d'Habitatge, Ajuntament de Tarragona (2019)

Evolució del nombre d'ajuts a la EMATSA a la Part Baixa

Font: elaboració pròpia a partir de dades l'institut de Serveis Socials de Tarragona (2013-2021)

Ajuts a la pobresa energètica a la Part Baixa

L'**EBAS Ponent** és la que registra **més ajuts d'urgència social** de tota la ciutat

Tot i que, l'**EBAS Part Baixa** és la que **més ajuts registra** al centre de la ciutat, sent la **zona més vulnerable del centre**

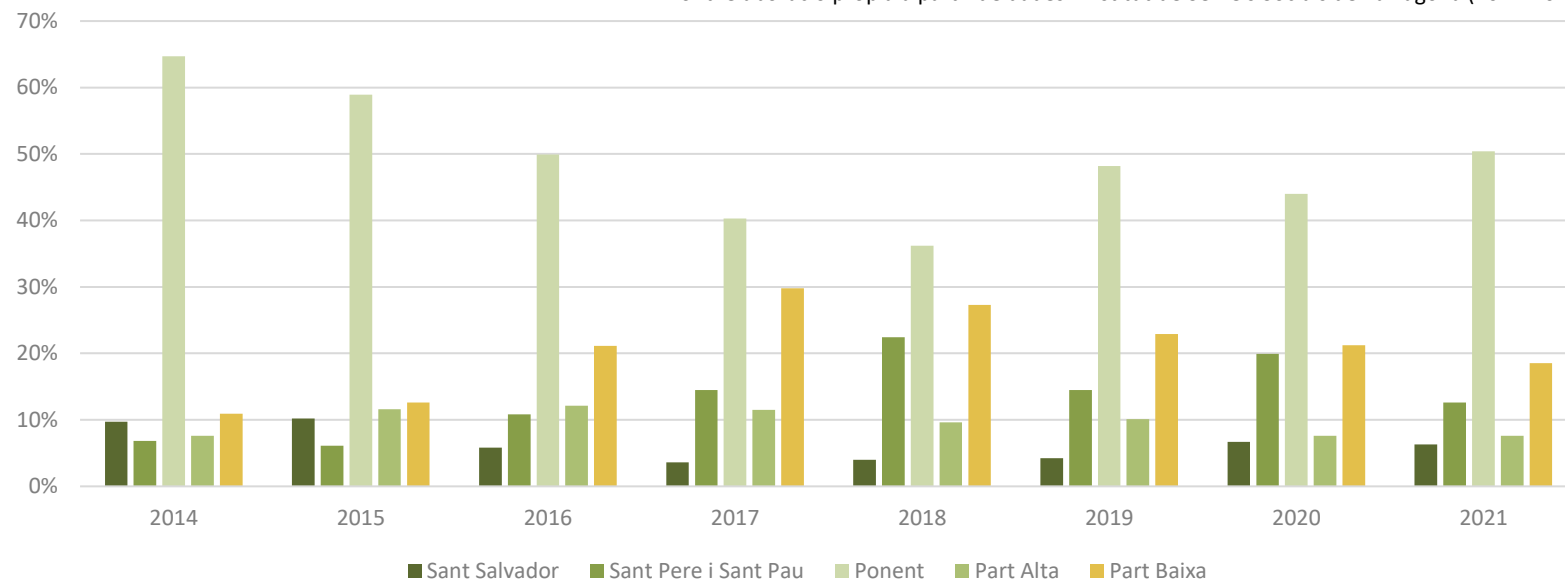
2014-2017 Gran augment del nombre d'ajuts

2018-2021 Disminueixen els ajuts, però són la segona EBAS en major nombre d'ajuts concedits

** EBAS equips bàsics d'atenció primària al tarragonès

Evolució del nombre d'ajuts a la pobresa energètica a Tarragona

Font: elaboració pròpia a partir de dades l'institut de Serveis Socials de Tarragona (2014-2021)

Població del barri

Moviment migratori

Origen de la població

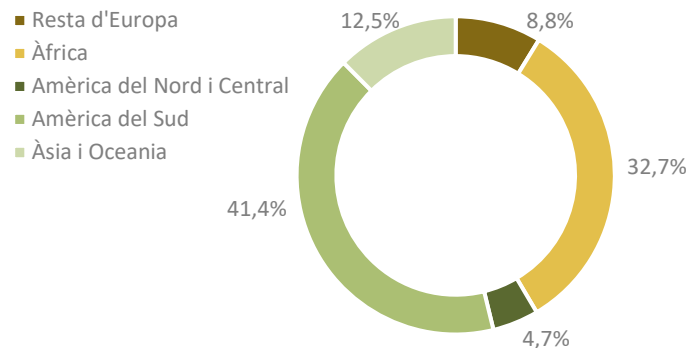
Població extracomunitària

Al centre del barri representa quasi un 30%, un % molt elevat i el més alt en comparació amb el centre de la ciutat

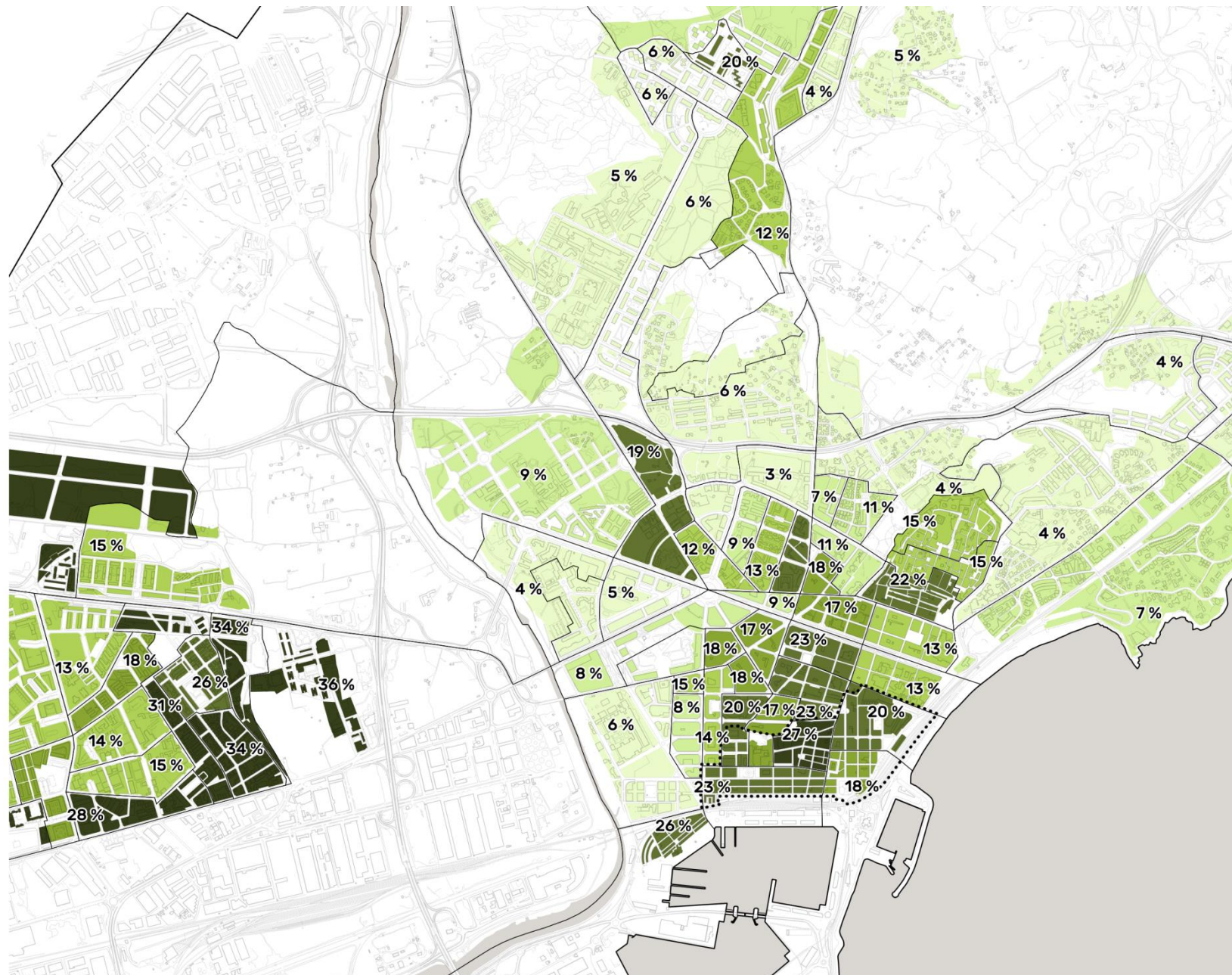
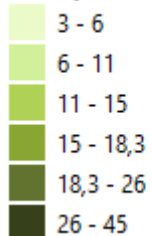
Predomina la població amb nacionalitat d'Amèrica del Sud (41,4%) i d'Àfrica (32,7%)

La població extracomunitària representa el 21,8% del total de la població al barri

Població segons nacionalitat

% de població extracomunitària

Elaboració pròpia a partir de:
Institut d'Estadística de Catalunya (2021)

Població del barri

Moviment migratori

2015-2021

Gran augment de la població **estrangera** (+38,6%)

Disminució de la població de **la resta de l'Estat** (-8,5%)

Lleuger augment de la provinent de **Catalunya** (+5,5%)

El **2021**, predomina la població nascuda a la **mateixa comarca** i a l'**estranger** (36% i 31% respectivament)

Evolució de la població estrangera

El 2021 representa el **26,1%** de la població total

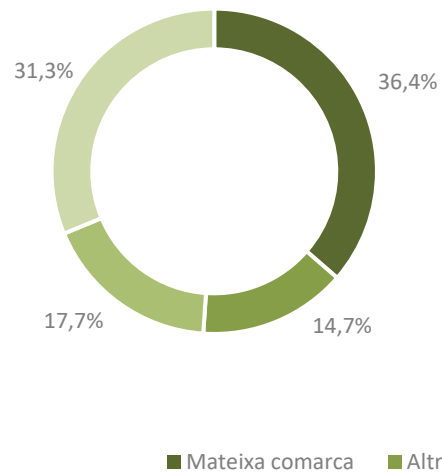
Variació anual (2020-2021) 2,2%

Variació interanual (2015-2021) 40%

Població estrangera per seccions censals

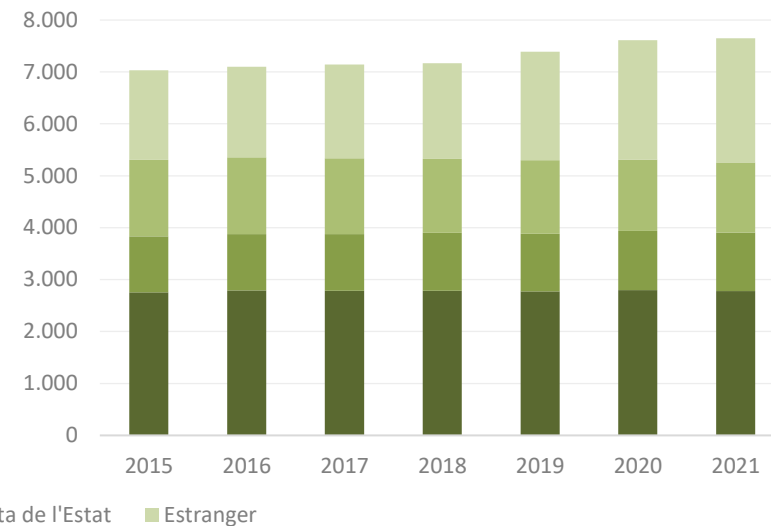
La secció censal amb **més població estrangera** és al **05-006**, on la pob. estrangera representa el **31%** de la població total

Població segons lloc de naixement al 2021

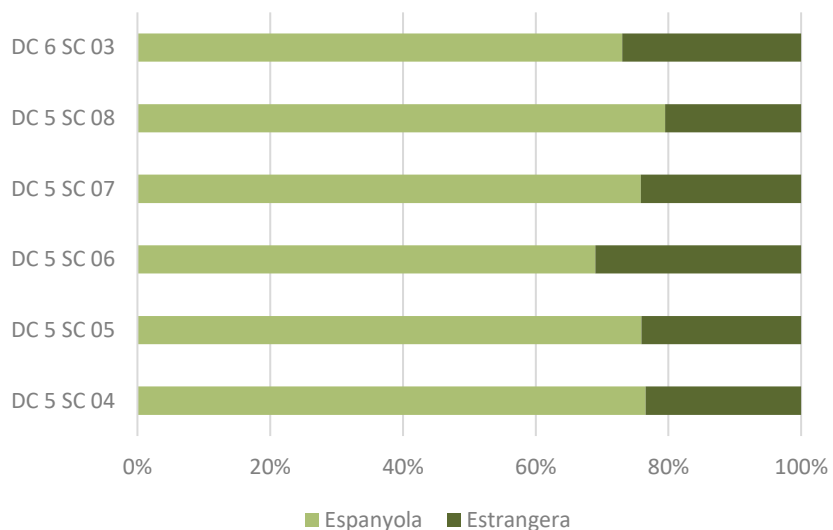
Evolució de la població segons lloc de naixement

Font: elaboració pròpia a partir de dades seleccionades a l'IDESCAT per la Part baixa (2015-2021)

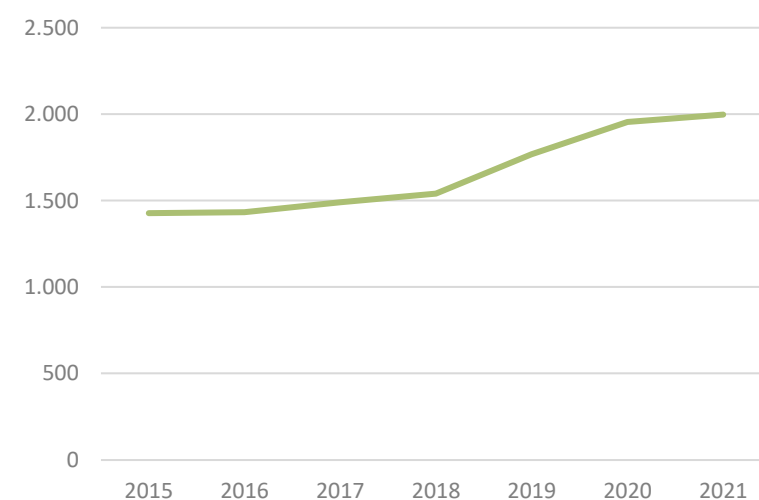
Percentatge població estrangera per SC

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT per SC (2021)

Evolució de la població estrangera

Font: elaboració pròpia a partir de dades seleccionades a l'IDESCAT per la Part baixa (2021)

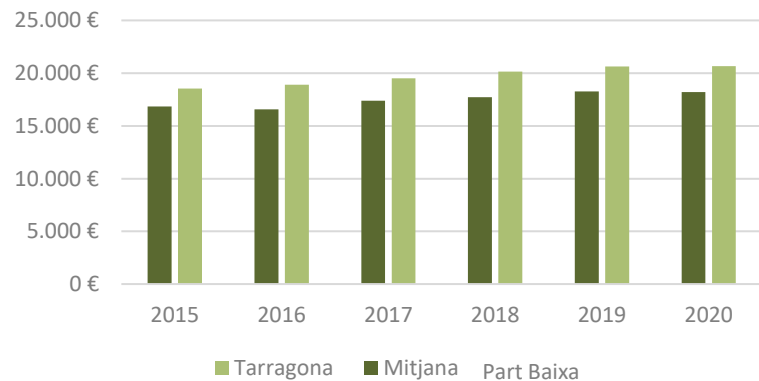
Població del barri

Perfil socioeconòmic

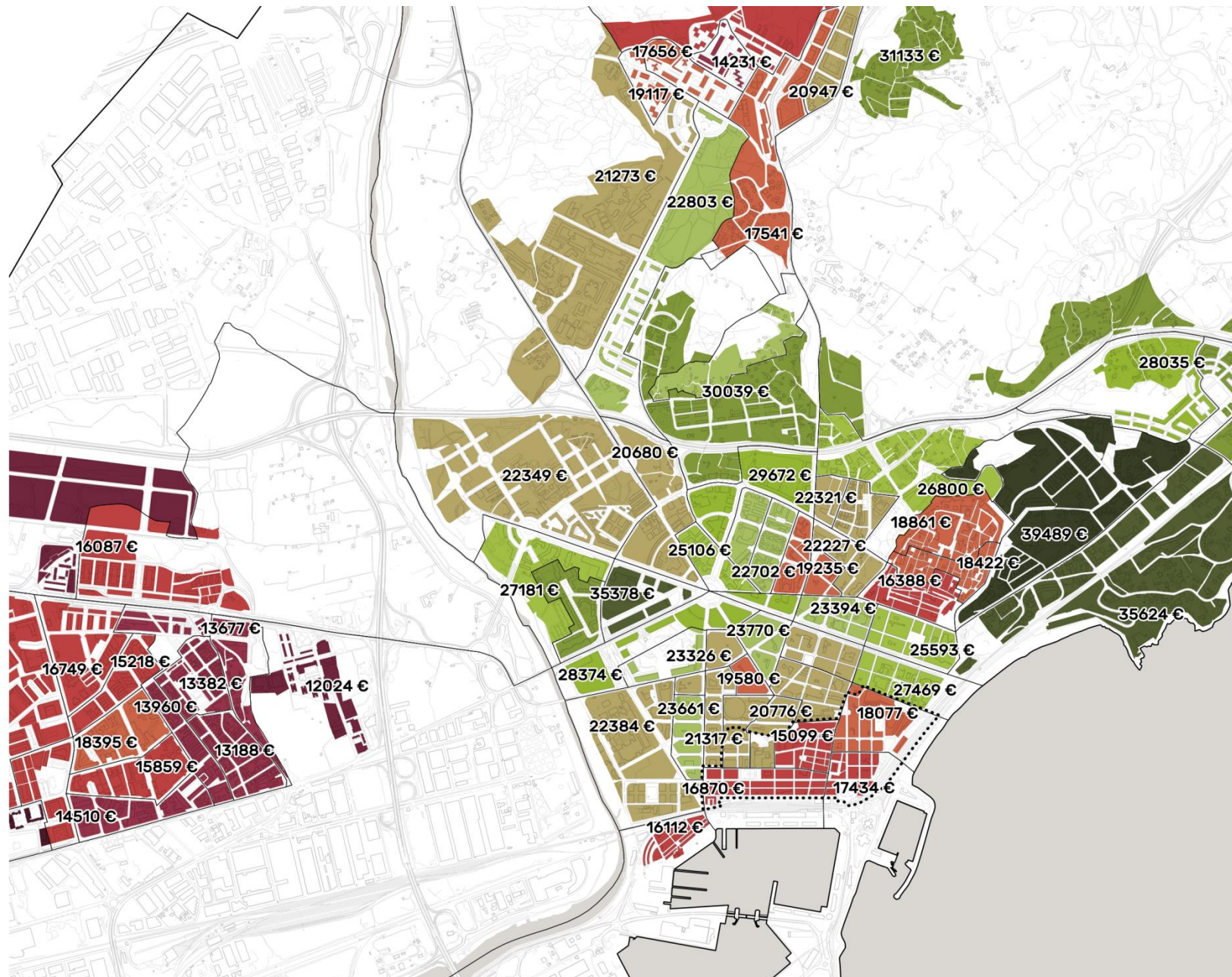
Renda Mitjana per unitat de consum

Evolució i comparativa entre la Part Baixa i Tarragona (2015-2020)

La renda mitjana per unitat de consum de la Part Baixa és inferior a la mitjana municipal

En els darrers 6 anys, ha viscut un lleuger augment de 10,1%, inferior al augment del 12,6% del municipi

Elaboració pròpia a partir de:

ADRH per seccions censals / Institut d'Estadística de Catalunya (2019)

Població del barri

Perfil socioeconòmic

Formació

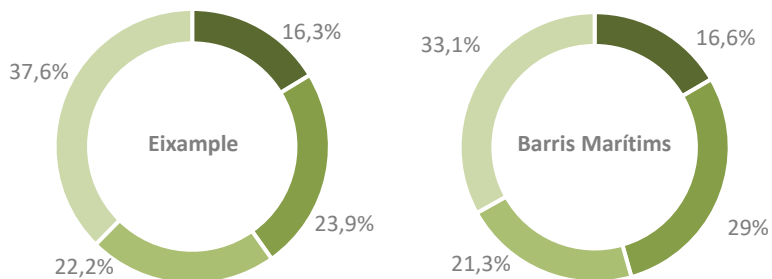
El percentatge de **població amb baixos estudis** de l'Eixample i Barris Marítims es troba per sota de la mitjana municipal

Tanmateix, són els % **més elevats del centre de Tarragona**

Nivell d'estudis finalitzats

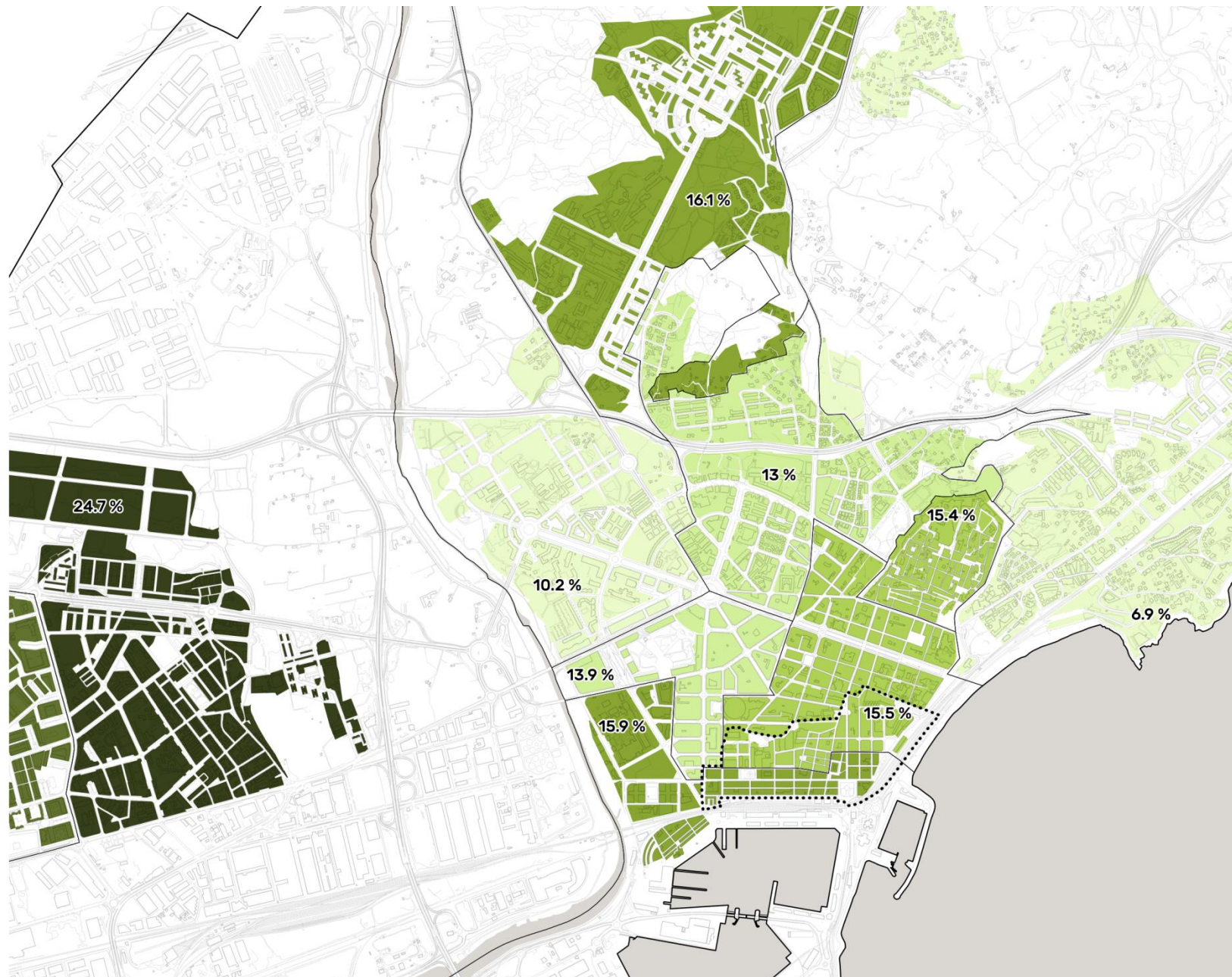
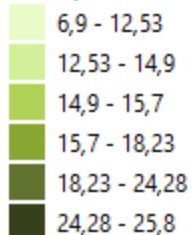
La població del **districte de l'Eixample** està **més formada** en comparació a Barris Marítims

Població de 15 anys i més per nivell de formació assolit

- Educació primària o inferior
- 1a etapa d'educació secundària
- 2a etapa d'educació secundària
- Educació superior

% de població amb baixos estudis

Elaboració pròpia a partir de:
Institut d'Estadística de Catalunya (2019)

Població del barri

Perfil socioeconòmic

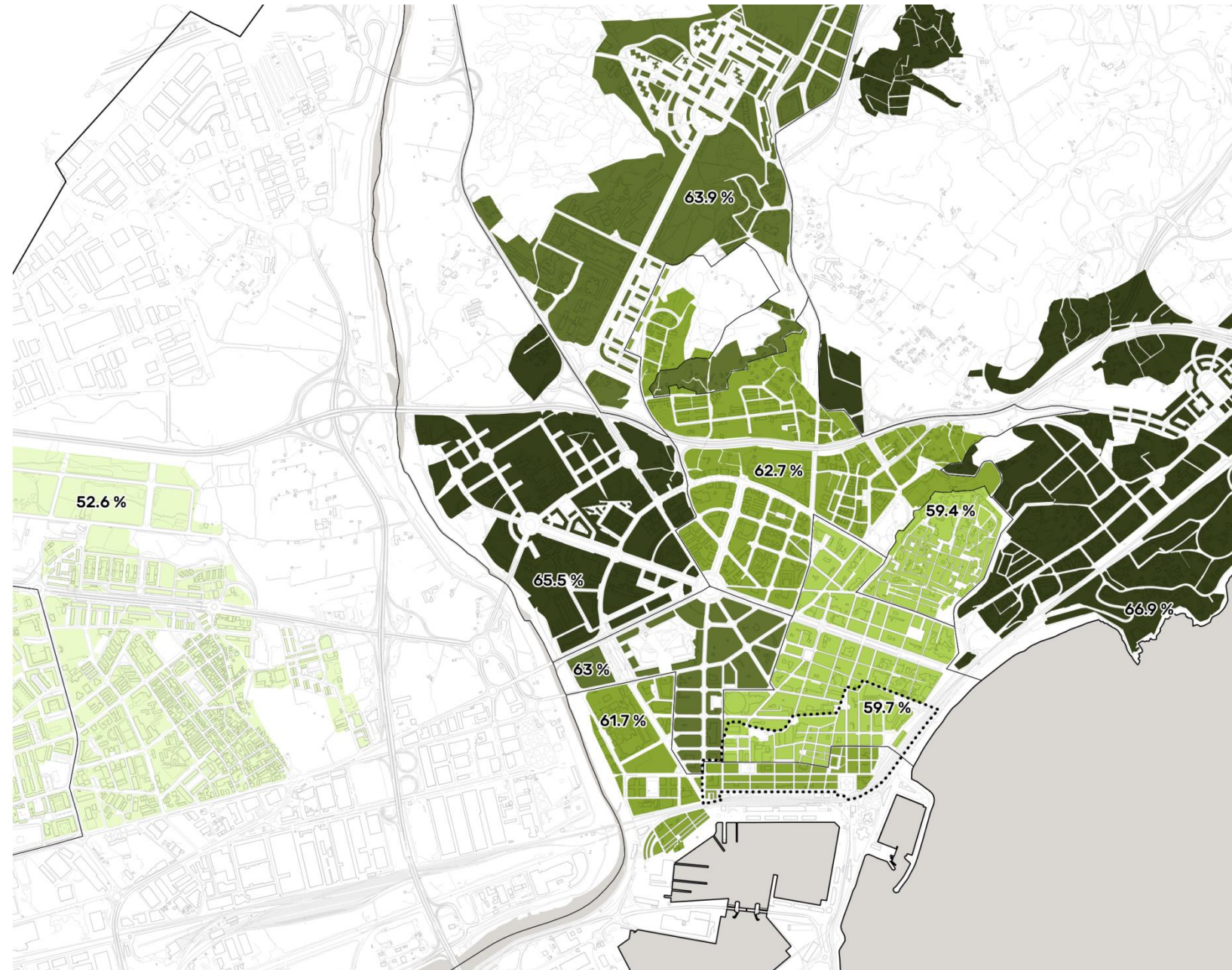
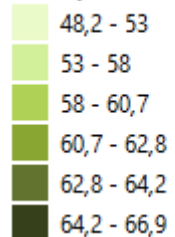

Ocupació

El percentatge de població ocupada a la Part Baixa és **bastant similar** al de la resta de la ciutat

Tanmateix, és **lleugerament inferior a la mitjana** (juntament amb part de l'Eixample i la Part Alta)

% de població ocupada

Elaboració pròpia a partir de:
Institut d'Estadística de Catalunya

Anàlisi

Participació

Teixit associatiu

Associacionisme

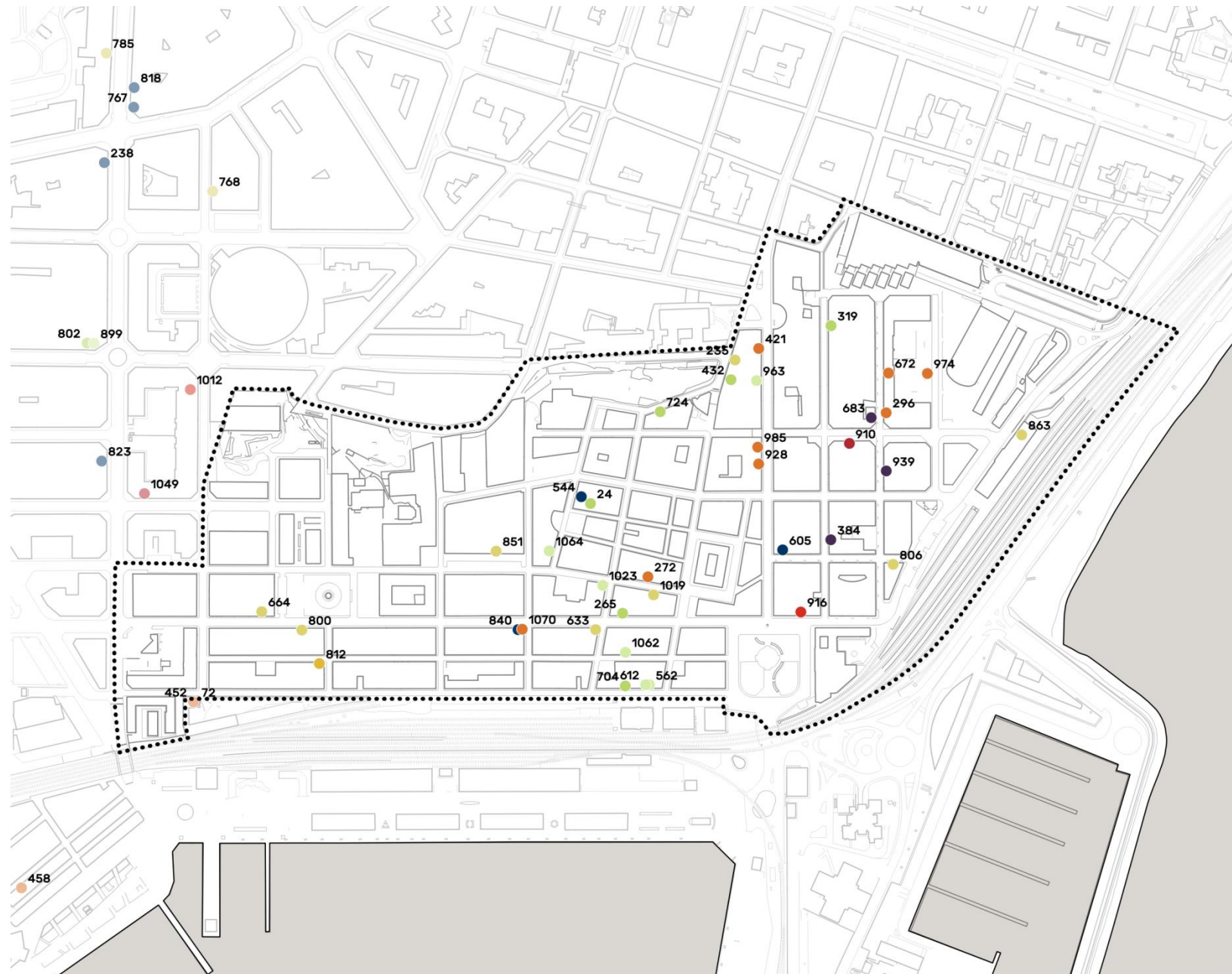
39 associacions amb seu dins la Part Baixa

Associacionisme

- Assistencials
- Comunitàries / Cíviques
- Cooperació / interacció
- Culturals
- Econòmiques, Ocupacionals i Sindicals
- Esportives
- Estudis, Formació i Recerca
- Medi Ambient, Ecologia i Sostenibilitat
- Oci, Lleure, Agrupaments i Centres d'Esplai
- Polítiques, Ideològiques i Religioses
- Socials

Elaboració pròpia a partir de:
Ajuntament de Tarragona

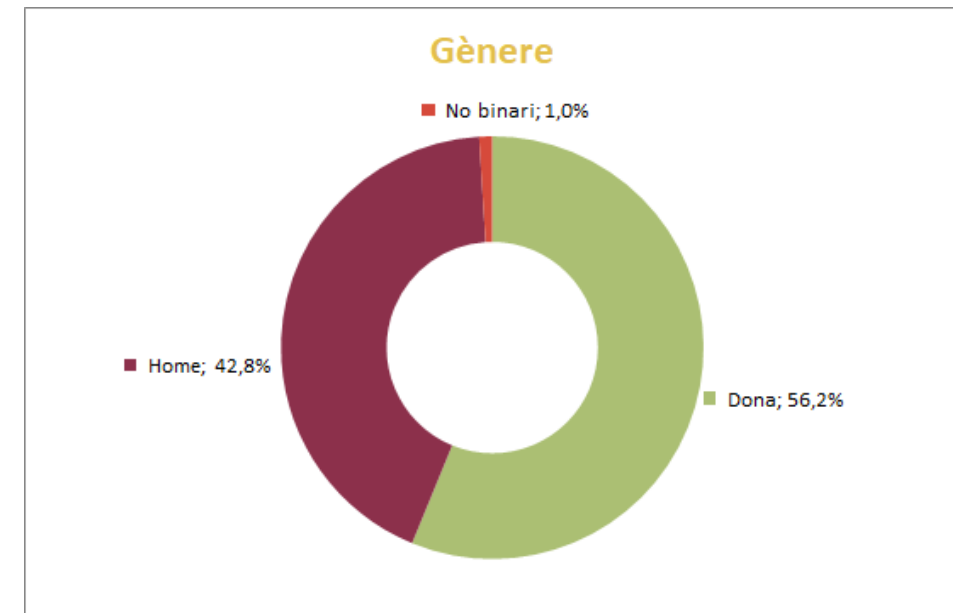
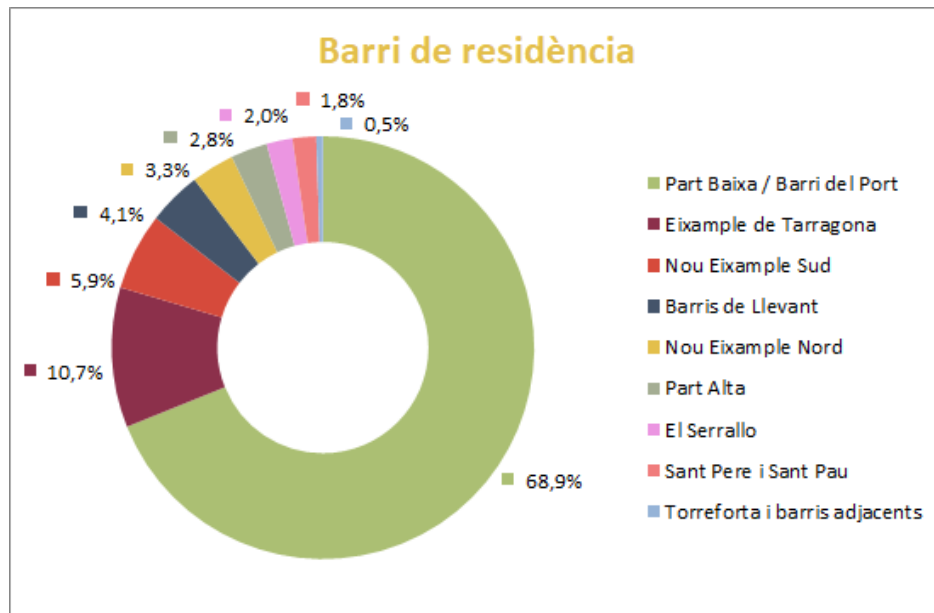

Participació

Resultats de l'enquesta

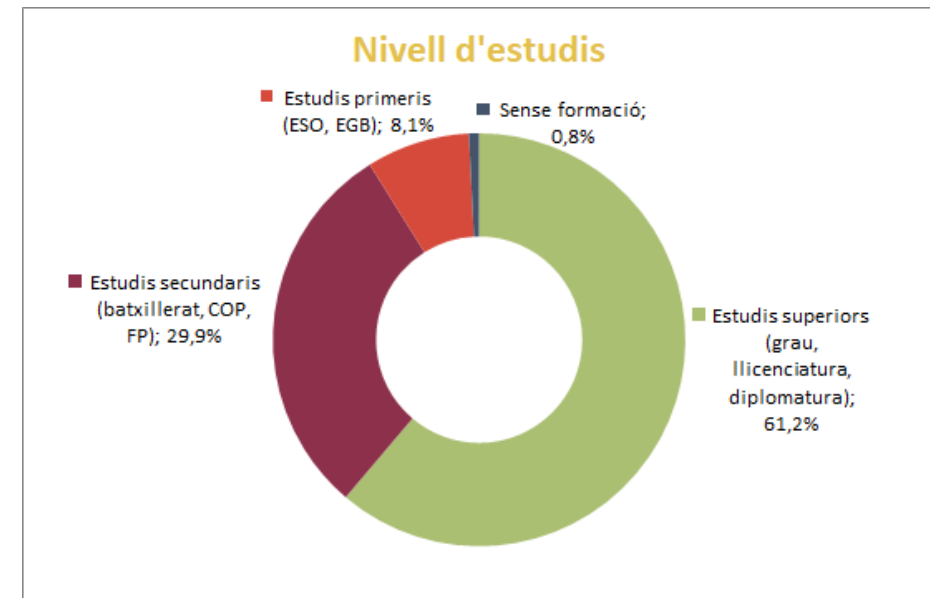
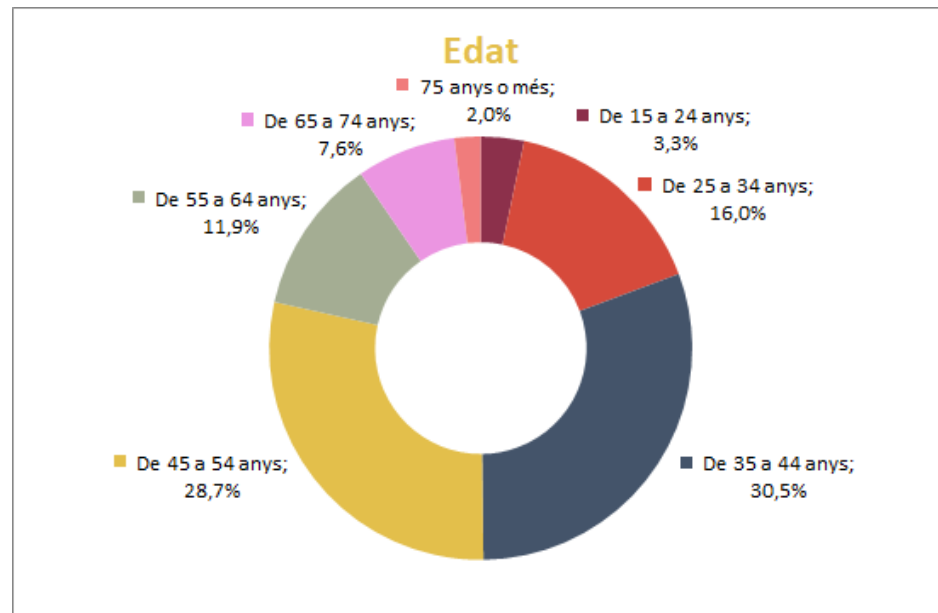

395 respostes

Participació

Resultats de l'enquesta

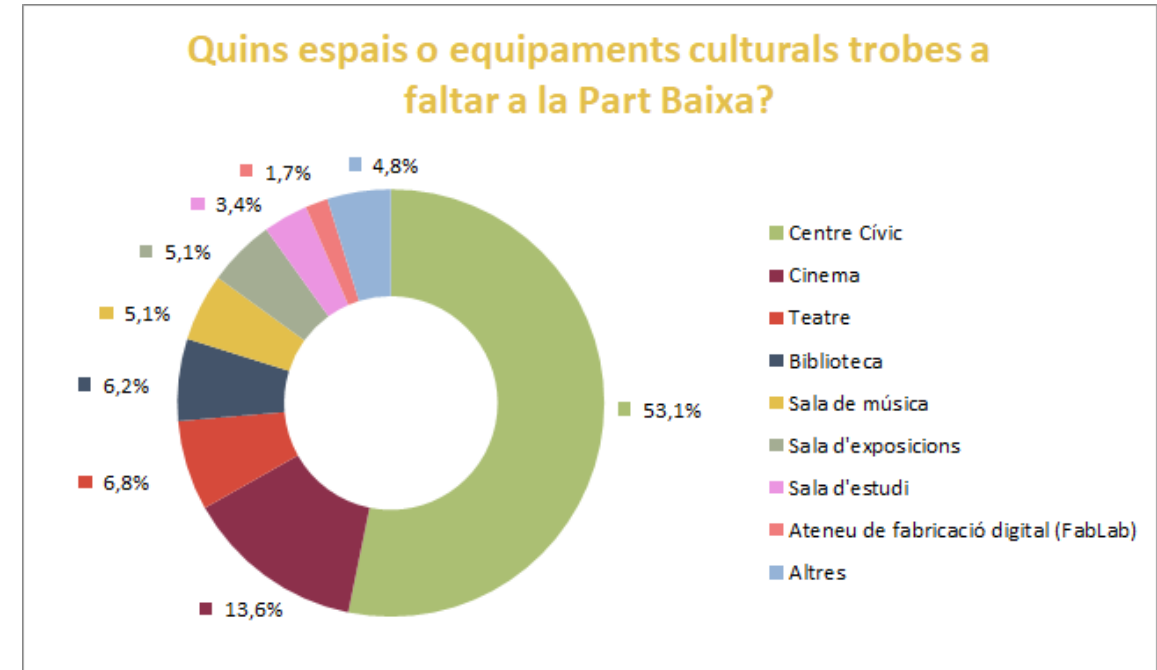
Participació

Resultats de l'enquesta: cultura

Elements patrimonials més emblemàtics de la Part Baixa

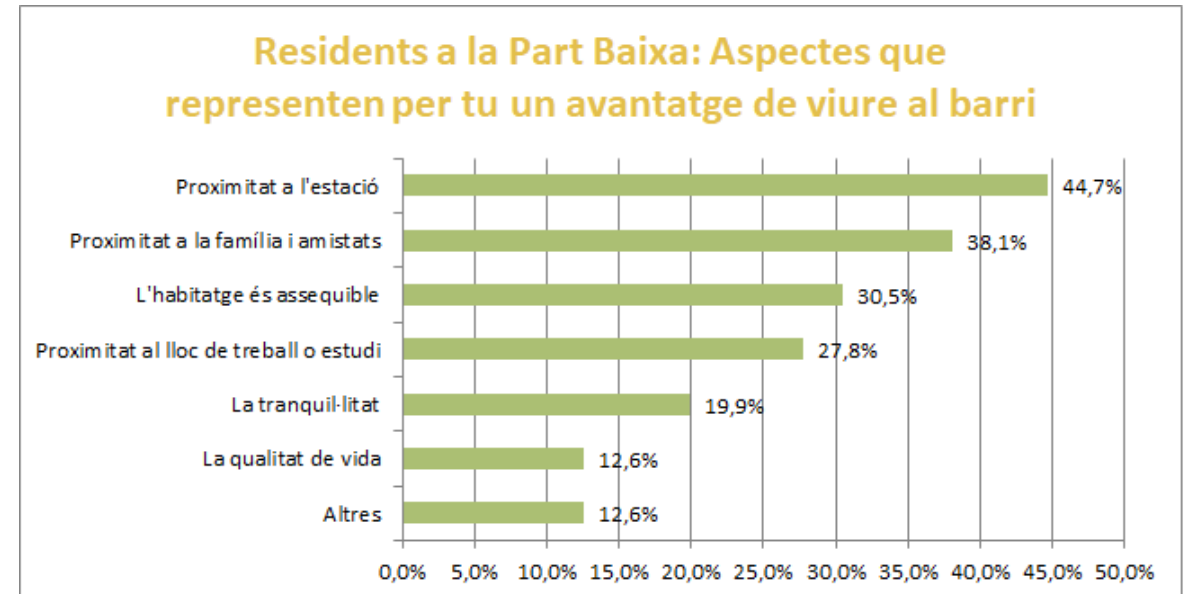
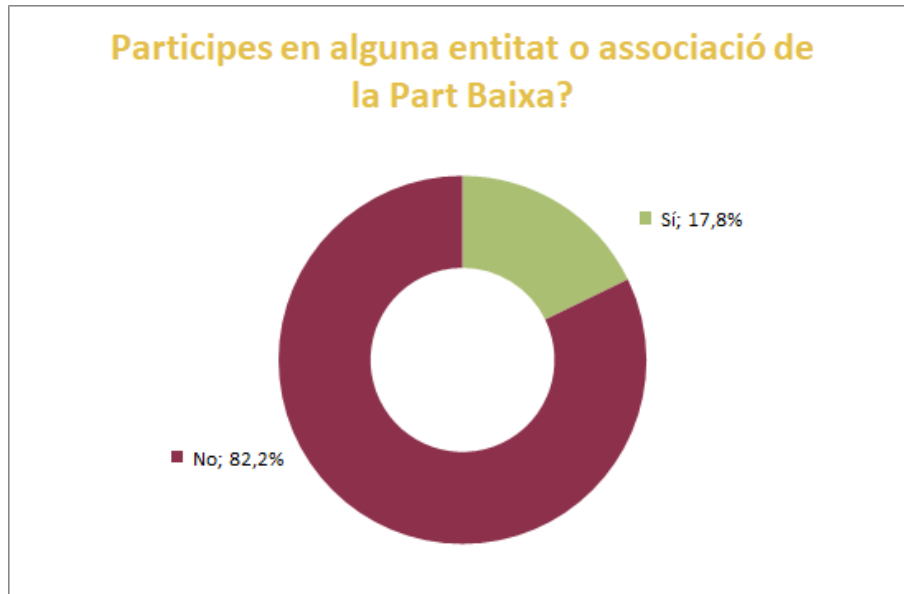
- Fàbrica de la Chartreuse
- Teatre Romà
- Plaça dels Carros
- Museu del Port
- Plaça dels Infants

Quins espais o equipaments culturals trobes a faltar a la Part Baixa?

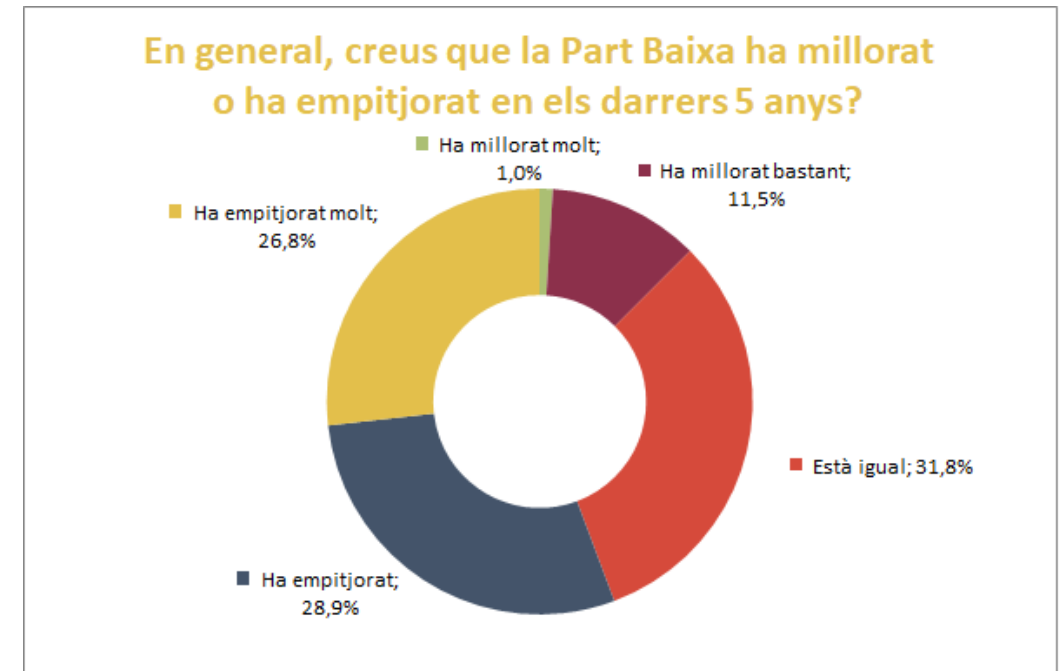
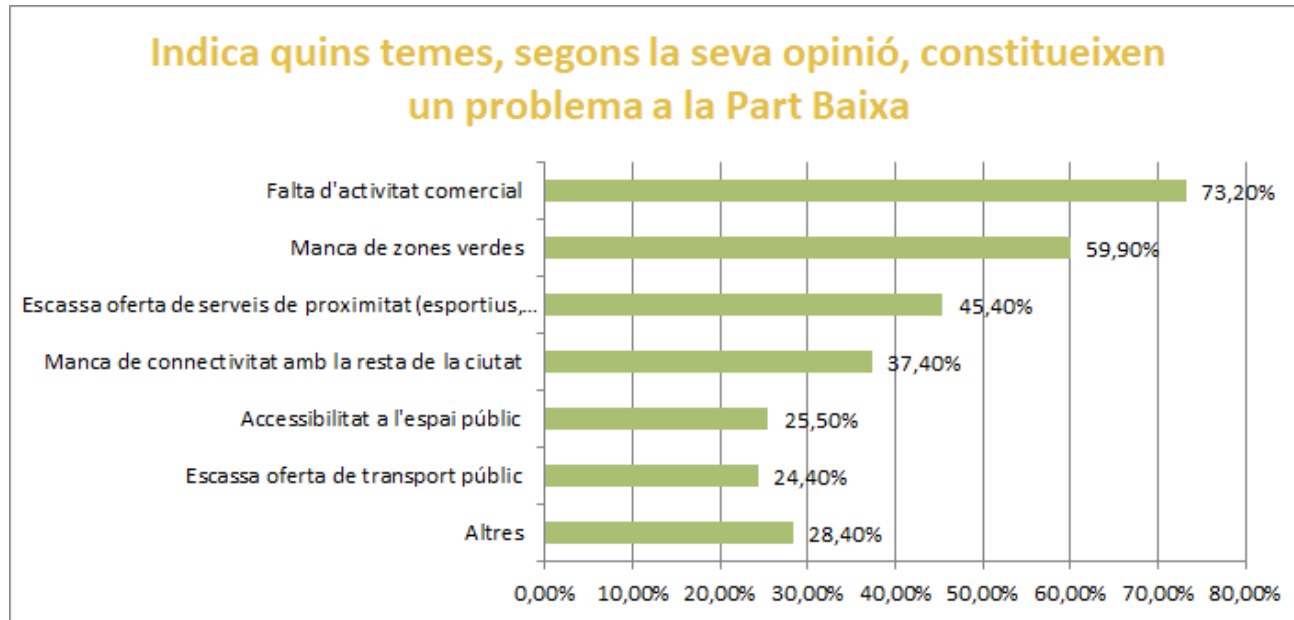
Participació

Resultats de l'enquesta: participació

Participació

Resultats de l'enquesta: participació

Anàlisi

Espai públic

Equipaments i dotacions

Patrimoni

Alta presència de bens patrimonials destacables a la Part Baixa:

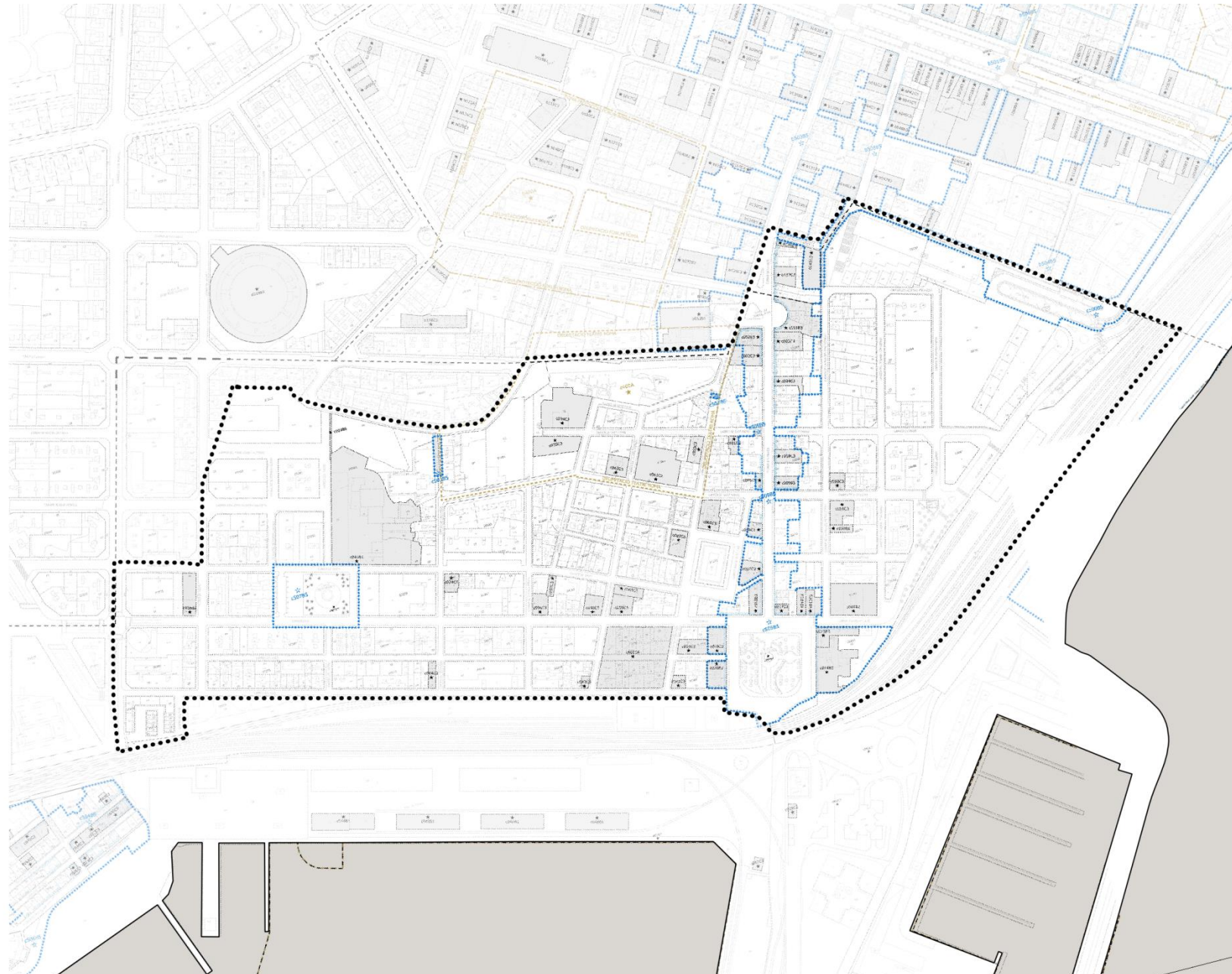
- Termes Romanes i Teatre Romà (BCIN)
- Carrer d'Apodaca, Plaça dels Carros i Plaça dels Infants (BCIL)
- Escales del carrers de Castaños i dels Rebolledo (BCIL)
- 46 altres edificis o elements d'interès (BCIL / BC)

Catàleg de bens protegits - Patrimoni cultural BCINs (A)

- Edificis o elements d'interès BCIN
- Creus de terme, escuts heràldics i emblemes
- Monuments de gran extensió
- Zona de respecte (protecció)
- Jaciments arqueològics
- Signatura catàleg
- Grau de protecció
- Número d'ordre en zona geogràfica de catàleg
- Zona geogràfica de catàleg: a, b, c, d, e, f i g
- Delimitació zones geogràfiques de catàleg

BCILs (B) o BCs (C)

- Edificis o elements d'interès BCIL / BC
- Ambients urbans
- Façanes protegides en ambient
- Testimonis tipològics del creixement urbanístic
- Monuments i elements singulars urbans:
- Inscripcions
- Capelles
- Escultures i fonts

Font:

Normes de Planejament Urbanístic de Tarragona (2021)

Espai públic

Equipaments i dotacions

Equipaments culturals

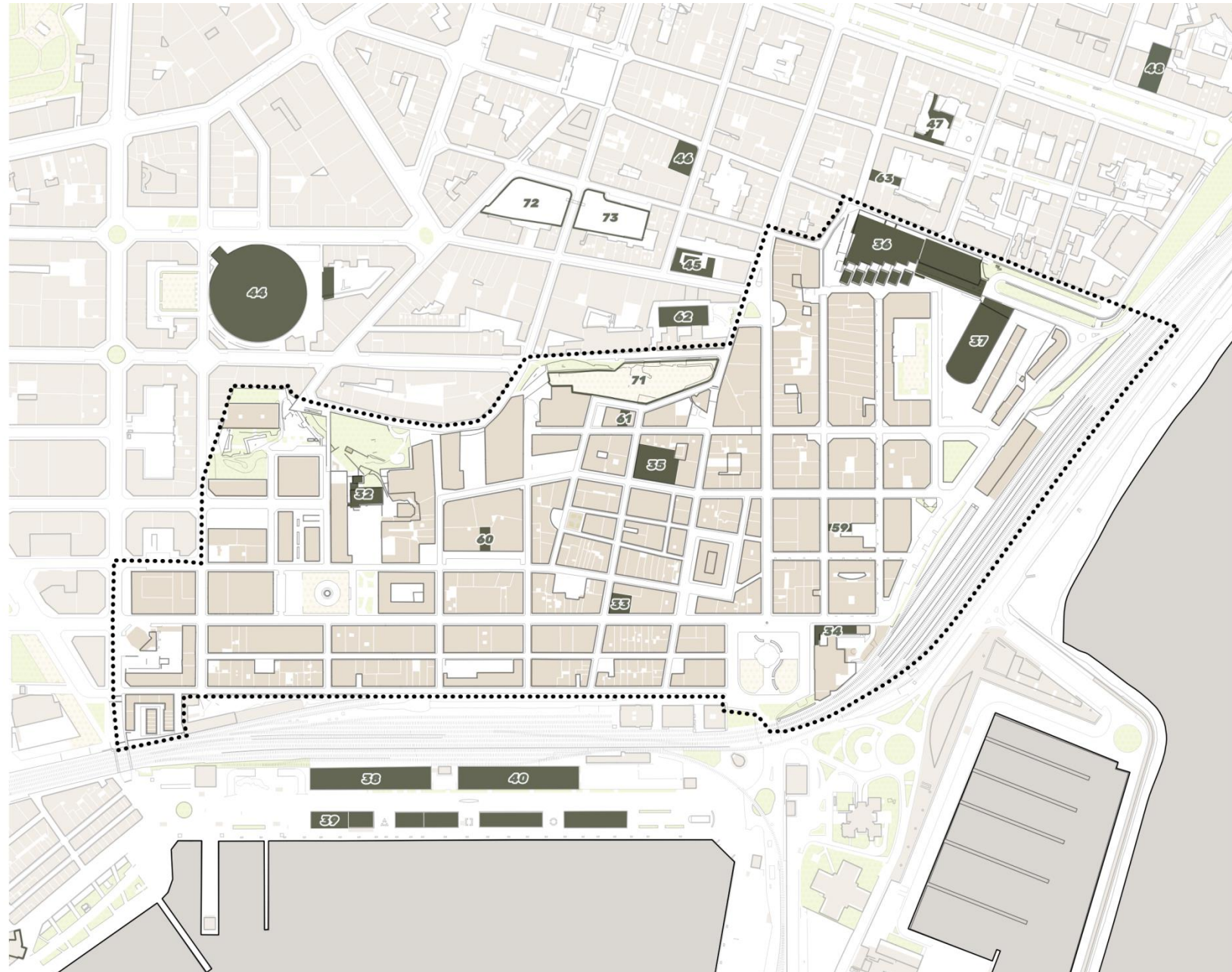
- 32 Fàbrica de La Chartreuse
- 33 Associació Veïns Port de Tarragona
- 34 Arxiu del Port de Tarragona
- 35 Magatzem AA VV Port de Tarragona
- 36 Palau Firal i de Congressos
- 37 Recinte Firal de Tarragona
- 38 Museu Nacional Arqueològic
- 39 Tinglados del Moll
- 40 Museu del Port de Tarragona
- 44 Tarraco Arena Plaça
- 45 Biblioteca Pública de Tarragona
- 46 Cooperativa Obrera Tarraconense
- 47 Sala Trono Armanyà
- 48 Teatre Tarragona
- 59 Església de Sant Nicolau de Bari
- 60 Església Cristiana Barri del Port
- 61 Mesquita Tarragona
- 62 Església Sant Joan Baptista
- 63 Capella Col·legi Jesús i Maria
- 71 Teatre romà
- 72 Fòrum de la colònia
- 73 Temple romà de la triada capitolina
- 78 Pòsit de pescadors

Equipaments

 Cultural / Històric

Elaboració pròpia a partir de:

MUC/ Ajuntament de Tarragona / Cadastre

Índex

Introducció	Presentació
	Pla de treball
	Continguts del PIPB
	Governança
	Estratègia de participació ciutadana
El barri de la Part Baixa	Àmbit d'estudi
	Història del barri
	Població del barri
Anàlisi	L'urbanisme
	L'espai públic
	La mobilitat
	El comerç i activitat econòmica
	La participació
	La cultura
Síntesi de la diagnosi	DAFO preliminar

Debilitats i Amenaces

- Població lleugerament envellida
- Predominen els grups d'edat entre 40-50 anys (17,4 % del total de la població).
- En els propers 15-25 anys es jubilarà quasi el 20% de la població
- La població infantil representa un percentatge baix (12,5 %) en comparació al municipi (14,9 %)
- Distribució de la població infantil i major de 65 anys heterogènia en el barri
- 60% de persones sense llar localitzades a la Part Baixa

- Manquen espais per fomentar les activitats comunitàries i la participació

- No es potencia el patrimoni arquitectònic i històric del barri
- Manca d'equipaments on programar activitats culturals

Població del barri

- Augment positiu de la població (+8,7 % en 5 anys)
- Envelliment lleugerament inferior en comparació al centre de la ciutat
- La població en edat d'emancipació representa un percentatge superior (13,2 %) en comparació a la mitjana de Tarragona (11,8 %)
- Lleuger augment de la renda mitjana per unitat de consum del 10,1 % en els darrers 6 anys

Participació

- Gran arrelament i sentiment de pertinença
- Potencial important de participació veïnal

Cultura

- Riquesa patrimonial del passat industrial que pot ser clau en la transformació del barri
- Elements (Termes Romanes i Teatre Romà) amb potencial de transformació (PA-110, PEU-06)
- Presència de diversitat de llocs de culte

Temes per al debat

Població del barri

- Les necessitats de la població: infants, joves, adults, persones grans

Participació

- La vulnerabilitat de la població

- La participació veïnal i el dinamisme comunitari

- La disponibilitat d'equipaments culturals

- Estratègies de revitalització del patrimoni

Cultura